

KING Meetup Smart Cities

Onderwerp	Meetup Smart Cities in Seats2meet Utrecht
Van	Fatiha Alitou
Aan	Deelnemers meetup 4 Datagedreven Gemeente
Datum	09 november 2017

Smart Cities

Fatiha Alitou organiseert meetup's om met gemeenten in overleg te gaan over actuele thema's. Dit maal Smart Cities. Chris Vast, clustermanager Datagedreven Gemeenten (KING) heet iedereen welkom. En is enthousiast over de opkomst op deze vierde meetup van de reeks over de Datagedreven Gemeente.

Aantink Yeh is coördinator Smart Cities, en stelt de vraag wat KING voor gemeenten op dit vlak kan betekenen? Met deze meetup willen we kennis delen over dit actuele thema. Vooral (ook) als voorbereiding op de World Smart City Expo hierover in Barcelona.

Nationale en internationale ontwikkelingen

Door Frans Jorna, Gemeente Utrecht. Frans is tijdelijk themadirecteur Smart Cities. Met de titel: Digitale innovatie doe je samen; een kort overzicht van samenwerking in Nederland tussen gemeenten op smart cities, start hij de discussie met de zaal. De analyse van de Smart Cities in Nederland leert dat we niet spreken van concurrentie, maar van elkaar aanvullende ontwikkelingen tussen Nederlandse steden. Vijf thema's noemt Frans: Circular City (Amsterdam); Resilient City (Rotterdam); Smart mobility (Eindhoven); Healthy Urban Living (Utrecht); Safety & Security (Den Haag). Door op elkaar te vertrouwen, presenteren we als NL één ecosysteem van Smart Cities naar het buitenland. Met als resultaat de bouwstenen aanbieden voor innovatie die voortdurend de laatste state of the art representeren. Denk aan interoperabiliteit. We willen een basis leggen voor het creëren van een rijke data-economie voor digitale dienstverlening door NL bedrijven én digitale dienstverlening door gemeenten.

Frans roept deelnemers op om mee te doen! De ambitie is om dienstverlenende gemeenten en maatschappelijke organisaties te laten meeliften/meegroeien op deze ontwikkelingen.

Manifesto's worden genoemd: Naast de NL Smart City Agenda zie je nu manifesten ontstaan voor specifieke aspecten van de digitale innovatie. Uitgangspunten die door gemeenten, technologiepartners en data-bedrijven gehanteerd worden. Sommige lokaal, andere nationaal en internationaal. De gemeenschappelijke noemer: de inwoner centraal, gemeenten staan voor de veiligheid en betrouwbaarheid, digitale innovatie richten op collectieve doelen, en data-bescherming/dataveiligheid.

De krachtigste manifesto's worden genoemd, met verwijzing naar de links op internet. Gemeenten zien de digitale informatie van Smart Cities als hulpmiddel voor dienstverlening aan burgers en bedrijven.

De krachtigste manifesto's

Internationaal: het City as a Platform Manifesto van TM Forum, over hoe (urban) platforms de kwaliteit van inwoners kunnen verrijken, standaarden daarin, en de rolverdeling tussen bedrijven en inwoners (<https://www.tmforum.org/smart-city-forum/city-platform-manifesto/>)

- Europees: het European Innovation Platform on Smart Cities and Communities, over de rol van inwoners in smart city strategieën: <https://eu-smartcities.eu/content/inclusive-smart-cities-european-manifesto-citizen-engagement>
- Nationaal: Amsterdam en Eindhoven IoT-charter: spelregels voor een vrij toegankelijke digitale infrastructuur (https://eindhoven.raadsinformatie.nl/document/4889548/1/Raadsinformatiebrief_Spelregels_digitale_infrastructuur_voor_de_digitale_stad) -> sensorenregister
- nationaal: tada-city, een initiatief van onderop, voor afspraken over datagebruik (<https://tada.city/>)

Als je vragen hebt over SC, stel ze: en de koplopers nemen deze mee naar de internationale conferentie. Het is een ontwikkeling –ook- van onderop. Het is juist niet de bedoeling dat ieder het wiel opnieuw gaat uitvinden, maar dat we door samenwerking tot innovatie komen. De beste standaarden (NEN) kunnen we van elkaar overnemen. De urban platforms. Ook werken we met Crossed frameworks (publiek-private samenwerkingen) in de praktijk dienen we de ontwikkelingen te verstevigen.

Er zitten nog fricties tussen initiatiefnemers en volgers. We kunnen van elkaar leren, hoe we aan de ontwikkelingen waarde kunnen ontleen. Belangrijk item is om bewoners ook bij de initiatieven te betrekken.

Het gaat om de verbinding. Frans Jorna is beschikbaar voor overleg. Doe mee, haak aan en maak het concreet. (f.jorna@utrecht.nl)
Blogpost: [linkedin.com/in/frans-jorna-152713/](https://www.linkedin.com/in/frans-jorna-152713/)).

Van e-government naar e-participatie

Henri Westra van de Gemeente Hollands Kroon, de gemeente telt 48.500 inwoners. Henri geeft inzicht in de actuele ontwikkelingen. Vooral op het vlak van de begroting, de doelstellingen en financiën. Het streven is om open data over de begroting aan te leveren, gekoppeld aan de grootboeknummers (fcl).

Binnen de gemeente heeft het team-data een dashboard ontwikkeld met informatie over de begroting, uitputting en aanwezige reserve. Iedere dag komt er een data-dump wat er begroot is, en wat er uitgegeven is. Dat wordt gezet tegen de doelstellingen per programma. Uitgegaan wordt van gemiddeld 3 doelstellingen per cluster. Het beeld wordt helder met de zwart, oranje en rood vermelding.

Open data

Dan komt Henri op het thema van Open Data. Dit project is gestart in 2016. Met als doel tot transparantie te komen, en op één scherm zichtbaar te maken. Werken met eigen standaarden, die gedocumenteerd zijn.

De vraag wordt gesteld: "wat doe je met de data"? En "hoe krijg je de burger erbij"? Werken we met de standaarden van de High Value list?

Rotterdam 3D en dataplatform

Roland van der Heijden van de gemeente Rotterdam vertelt over de ontwikkelingen van de Digitale Stad. Het waarom ervan heeft te maken met het stellen van nieuwe standaardisering. Denk daarbij aan het gebruiken van artificial Intelligence. Als de data de nieuwe werkelijkheid zijn, wat is dan de rol van de gemeente? Juist doordat ook ondernemingen meedoen, ontstaat er een vorm van co-creatie. Vragen worden gesteld: van wie is de stad? Waarom laat je dit niet aan Google over? Ronald antwoordt met het algemeen informatie- en communicatieplatform o.b.v. 3D model van de stad. Ronald laat meerdere voorbeelden zien van 3D beelden van de stad. En ook waarover data geproduceerd worden.

Het ontwerp van de digitale stad gaat volgens drie lagen: databronnen (zowel interne als externe), Data hub/ generieke data opslag & ontsluiting, en de bovenste laag: de toepassingen (applicaties, informatie en communicatie laag).

Uitgelegd wordt hoe de planning strategie van de gemeente Rotterdam georganiseerd is. Het gaat van een technische, naar een informatie, naar een communicatie laag (met interactie). De planning heeft een tijdshorizon tot 2020. Uiteindelijk erop gericht om de gezamenlijke visie op de Smart City te realiseren. Het gaat om de fysieke en de digitale werkelijkheid met elkaar te verweven. Hierover is ook een 'game' ontwikkeld.

Met gebruik van de data kunnen concrete vragen beantwoord worden: "waar rijdt de tram?" en "is er nog plaats?". Een ander voorbeeld: is het mogelijk om digitaal in een winkel te shoppen. Een service voor burgers kan zijn: de gemeente heeft een 3D verbeelding van uw huis; kan er een dakkapel geplaatst worden? En als we dat zouden willen doen, hoe ziet dat er dan uit?

Ronald belicht het venster op Internet of Things (IoT), welke data daarin zitten. Waar ze over gaan. Door welke soort sensoren/machines/etc. ze worden gegenereerd. Als voorbeeld wordt de omgevingswet genoemd, met de maximaal toegestane hoogtes van gebouwen. Het geeft zicht op

hoe het zou kúnnen zijn. Het maakt de regelgeving inzichtelijk. Modellen kunnen doorgerekend worden.

Verteld wordt over de eerste leerervaringen over het 1^e Proof of concept van de Digitale Stad. Het gaat over beschikbaarheid, beheer en ontsluiting dat, het eigenaarschap van data, de capaciteit/connectiviteit van bestaande ICT systemen, de positieve en negatieve punten gebruik WFS als (open) standaard. Tenslotte ook over de medewerking die hiervoor nodig is.

Ronald geeft het groeiproces van e huidige situatie (met gebruik van data-silo's) naar de smart city architectuur (in de vorm van lagen, met verbindingen tussen applicaties per laag).

Na de presentatie worden vragen gesteld: hoe kan de verbinding gelegd worden tussen gemeentelijke diensten? Nu is dat nog veelal top-down. Ten eerste door het gebruik van techniek. Ten tweede door te werken aan een gemeenschappelijke taal.

Vervolgens: "waarvoor gebruik je data?" Denk aan 'vuilnisbak-data' die voor de thuiszorg beschikbaar komt: het vroeg signaleren van evt. zorgbehoeften.

Break-out sessie

Na de pauze startten we met de breakout sessie onder leiding van Maike Popma, organisatieadviseur DA2020, KING.

Het Smart City thema kun je benaderen vanuit een maturity beeld.

- De eerste fase bestaat uit het ontwikkelen van een set instrumenten en tools voor de realisatie van de data gedreven gemeente.
- In een tweede ontwikkelfase is het zover dat ook mogelijkheden voor informatievoorziening door de Smart Citizen en andere overheden en marktpartijen in gebruik zijn.
- De derde fase wordt gekenmerkt door een volledig benutten van het data-eco systeem, waarbij data gebruik door en voor nieuwe diensten een vanzelfsprekend samenwerkingsmodel is.

Plenair wordt bediscussieerd in welke fase van deze ontwikkeling jouw gemeente zich bevindt? Wat valt op? Het beeld in de zaal is dat enkele gemeenten zich in fase 1 bevinden. Maar veelal bevinden ze zich nog in de verkennende fase, die we als fase nul zouden kunnen aanduiden.

In 4 subgroepen kreeg de discussie vervolg vervolg en werden de volgende vragen besproken.

- welke Smart City / Citizens impact zie je in jouw gemeente ?
- welke impact is er voor jouw werk / rol / verantwoordelijkheid?
- wat is er nodig in jouw organisatie om een stap te maken? (interne cultuurverandering, standaardisatie, aansluiten bij brede groep etc.)

werkgroep o.l.v. Etienne Schoenmakers

werkgroep o.l.v. Chris Vast

Werkgroep o.l.v. Maike Popma

Werkgroep o.l.v. Aantink Yeh

In steekwoorden leveren de 4 werkgroepen de volgende items op:

Groep Etienne Schoenmakers

- Wat hebben wij aan Open Data?
- We moeten ontwaken, bewust worden
- Krachten bundelen van enthousiastelingen (burgemeester en algemeen directeur -> nu de rest)
- Cultuurverandering: s.q. willen adopteren / naar nieuwsgierigheid
- Vertrouwens ambassadeur
- Vanuit wet- en regelgeving; Omgevingswet
- Risicomijdend gedrag
- Privacy – werkt remmend
- Herkenbare strategie
- Van vooruitstrevend management naar: van iedereen en naar buiten

Een inventarisatie is gemaakt voor de deelnemende gemeenten in welke fase van Smart-City ontwikkeling ze zich bevinden. Geïnterviewd is voor de gemeente Westland, Groningen, Heerhugowaard, Brummen en Roermond. Globaal zitten de partijen in het verkennende of het initiërende stadium. Met de rol van missionaris, bewustwording, ad hoc experimenten.

Groep Aantink Yeh

- Open Data -> veilig?
  - Lantaarnpalen -> alleen licht
- Veel impact -> niet alleen open data
Over welke data gaat het -> hoe gebruiken

Cultuurverandering -> andere ambtenaren
Delen van ervaringen met dat a en cases tussen gemeenten
Co-creatieve collega's
Beeld op wat er speelt, binnen eigen gemeente soms ook niet helder

Groep Maike Popma

We verzamelen veel: modem riool gemaal, sensoren in de weg, container sensoren, buiten beter App, BI rapportage tools, GPS/fleetmanager .

Van het eiland af: I&A en uitvoering trekken samen op en verrijken elkaar, geen eilandjes meer

Er is nog sprake van een kloof in de GR. Ze houden hun eigen werkveld dicht. Hoe maken we het aantrekkelijk om te ont-schotten? (werkorganisatie).

Data bewustzijn - om nuttig te gebruiken – dit kan nog verbeterd worden. “Wat moet ik hier mee?”, hoor ik nog regelmatig.

De burger heeft belang, dus zet deze ook in hierop. Data van jezelf, maar ook van derden
Cultuurverandering & bewustwording, standaardisatie komt daarna
Van broneigenaar die zendt, naar deelnemer in het veld met bewoners die ook meer eisen
Data van derden ook willen gebruiken/hergebruiken.

Inventarisatie ondersteuning KING

Deze Meetup diende ook als start om te inventariseren hoe en of KING gemeenten kan ondersteunen bij hun Smart City Ontwikkelingen. Hiervoor zijn twee vellen met de twee vragen opgehangen, met de volgende opbrengst:

Waar kun je hulp of ondersteuning gebruiken van KING of andere gemeenten?

- Web-scrape software voor duurzame samenwerking en ontwikkeling tussen bedrijfsleven en gemeente
- Info van internationale koplopers (evt. op 1 of meer sectoren / domeinen richting structurele integratie
- Gemeenschappelijke informatiebehoefte in kaart brengen
- Hoe krijg je de politiek (college) mee
- Privacy vs. innovatie -> instructie VNG talks met AP; meeting december, aanwezigen /deelnemers AP voor discussie
- Gemeentelijk datamodel; iets anders dan referentiearchitectuur
- Worst practices (leer van elkaars fouten)

Welke SMART oplossing zou volgens jou doorontwikkeld of opgeschaald moeten worden?

- Slim Tijdenbeleid

Na afloop wordt gezamenlijke terugblik op de geanimeerde discussies in de break-out sessies en de opbrengst van de inventarisatie. Dit wordt door Chris geleid.

Fatiha dankt ieder voor hun inbreng. En wijst op de volgende meetup van donderdag 14 december: Privacy. De gedachte is om in 2018 een nieuwe reeks te starten.

Verslag

Etienne Schoenmakers

Adviseur Data Ecosysteem, KING

